

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до деяких нормативних актів України (щодо процедури відкликання депутатів місцевих рад) (реєстр. № 7168 від 5 жовтня 2017 року)

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 4 квітня 2018 року (протокол № 68) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до деяких нормативних актів України (щодо процедури відкликання депутатів місцевих рад) (реєстр. № 7168 від 5 жовтня 2017 року), поданий народними депутатами України Левченком Ю.В., Головка М.Й. та іншими (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою Законопроект розроблено з метою «усунення прогалини у правовому регулюванні процедури відкликання депутатів місцевих рад та забезпечення дотримання і реалізації виборчих прав громадян України шляхом встановлення нових дієвих механізмів відкликання депутатів місцевих рад».

Для досягнення цієї мети автором Законопроекту пропонується в статті 41 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» передбачити положення, які встановлять, що у випадку недотримання територіальною виборчою комісією строків, встановлених частиною 2 цієї статті щодо скликання засідання комісії для організації перевірки, повноваження щодо організації відповідної перевірки покладаються на Центральну виборчу комісію. При цьому матеріали, передбачені частиною 1 статті 41 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад», передаються до Центральної виборчої комісії протягом чотирнадцяти днів з моменту вчинення бездіяльності територіальною виборчою комісією.

Також пропонується запровадити положення, відповідно до якого у випадку недотримання Центральною виборчою комісією строків, встановлених частиною другою цієї статті щодо скликання засідання комісії для організації перевірки, ініціативна група має право на своєму засіданні більшістю голосів від свого складу прийняти рішення про відкликання депутата за народною ініціативою (у разі якщо депутат був обраний шляхом самовисування) або про звернення до вищого керівного органу партії, місцева організація якої висувала

відповідного депутата, щодо відкликання депутата місцевої ради за народною ініціативою. Про прийняте рішення ініціативна група інформує територіальну виборчу комісію, Центральну виборчу комісію та відповідну місцеву раду. Відповідно пропонується внести зміни до частин 5 – 9 статті 41, 46 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад», статті 24, 29 Закону України «Про місцеві вибори» з метою приведення у відповідність повноважень Центральної виборчої комісії та ініціативної групи до запропонованих змін».

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Основному Законі України визначається, що Україна є демократичною, правовою державою (стаття 1); носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ, який здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування (стаття 5); в Україні визнається і гарантується місцеве самоврядування (стаття 7); Конституція України має найвищу юридичну силу, закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8).

Відповідно до Конституції України громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами, вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування (частина перша статті 38), народне волевиявлення здійснюється через вибори, референдум та інші форми безпосередньої демократії (стаття 69), громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом (стаття 24).

Згідно Основного Закону України статус голів, депутатів і виконавчих органів ради та їхні повноваження, порядок утворення, реорганізації, ліквідації визначаються законом (частина четверта статті 141).

Відповідно до частини першої статті 30 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» ніхто не може обмежити повноваження депутата місцевої ради інакше як у випадках, передбачених Конституцією та законами України.

Так, підстави дострокового припинення повноважень депутата місцевої ради визначені статтею 5 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад», пунктом 1 частини першої якої встановлено, що повноваження депутата місцевої ради припиняються достроково без прийняття рішення відповідної ради, зокрема, у разі його відкликання виборцями у встановленому цим Законом порядку.

За приписом частини другої статті 19 Основного Закону України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Виключно законами України визначаються права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод; основні обов'язки громадянина; засади місцевого самоврядування; організація і порядок проведення виборів і референдумів (пункти 1, 15, 20 частини першої статті 92 Конституції України).

Прийняття законів Конституція України відносить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85).

Оскільки Конституція України, як головне джерело національної правової системи, є базою поточного законодавства, то вона надає можливість урегулювання певних суспільних відносин на рівні законів, які конкретизують закріплені в Основному Законі положення (підпункт 3.1 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 12 лютого 2002 року № 3-рп/2002).

Зважаючи на зазначене, внесений Законопроект та запропоновані ним зміни узгоджуються з нормами Конституції України.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку навало низку зауважень до Законопроекту, які не стосуються суперечностей положенням Конституції України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до деяких нормативних актів України (щодо процедури відкликання депутатів місцевих рад) (реєстр. № 7168 від 5 жовтня 2017 року), поданий народними депутатами України Левченком Ю.В, Головко М.Й. та іншими не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ